

बौदीकाली गाउँपालिकाको चौधौँ गाउँ सभामा
गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री डिल कुमारी के.सी. सारु मगरले प्रस्तुत गर्नुभएको
आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेट वक्तव्य

आदरणीय गाउँसभा अध्यक्षज्यू,

सम्पूर्ण गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

१. बौदीकाली गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको हैसियतले यस गाउँपालिकाको चौधौँ गाउँसभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेट प्रस्तुत गरिरहँदा गौरव महशुस गरेको छु । यस महत्वपूर्ण अवसरमा मुलुकलाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको युगमा ल्याउन योगदान गरी बौदीकाली गाउँपालिकालाई आफ्नो सीमाभित्र रहेका विकास निर्माण लगायतका क्षेत्रहरूमा रहेर बजेट निर्माण गर्न कानूनी आधार उपलब्ध गराउन जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात महान शहीदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली तथा यस गाउँपालिकालाई यो अवस्थासम्म ल्याउन योगदान गर्नुहुने अग्रज महान् गाउँपालिकाबासी नागरिक र राजनीतिक नेतृत्वप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु ।
२. संघीयताको कार्यान्वयनसँगै राज्य पुर्नसंरचनाको महत्वपूर्ण पक्षको रूपमा रहेको वित्तीय संघीयताको कार्यान्वयन भैरहेको छ । जनप्रतिनिधिमूलक लोकतान्त्रिक पद्धतिबाट बौदीकाली गाउँपालिकाबासीले खोजेको सेवा, चाहेको विकास र परिकल्पना गरेको समाजको निर्माण गर्ने प्रणाली स्थापित भएको छ । गाउँपालिकाको कार्य सम्पादनबाट स्रोत, साधन र अवसरको अधिकतम परिचालन गर्दै समृद्धि तर्फ अघि बढ्ने आधारशीला यस गाउँपालिकामा पनि तयार भएको छ ।
३. बौदीकाली गाउँपालिकाले हासिल गरेको युगान्तकारी राजनीतिक उपलब्धिको फलस्वरूप समृद्ध गाउँपालिका, सुखी गाउँपालिकाबासीको आकांक्षा हासिल गर्ने दिशामा यो गाउँपालिका दृढताका साथ अघि बढेको छ । यस क्रममा सामाजिक न्यायको प्रत्याभूति सहितको जनउत्तरदायी गाउँपालिका र सभ्य सुसंस्कृत एवं कर्तव्यनिष्ठ समाज निर्माण गर्दै पूर्ण लोकतन्त्रको दिशामा समृद्ध अर्थतन्त्र निर्माणका लागि यो गाउँपालिका प्रतिवद्ध छ ।
४. विगतमा गाउँपालिकाले लिएका नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको कार्यान्वयनबाट यस गाउँपालिकाभित्र धेरै परिवर्तनका संकेतहरू देखिएका छन् । गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका विभिन्न कार्यक्रम मार्फत गाउँपालिकाबासीहरूले आफ्नो आय स्तर बढाउने, नकारात्मक कार्यहरूमा खबरदारी गर्ने, समाज सुधारको बाटोमा आफूलाई समाहित गर्ने, गरिबी, विपन्नता, निरक्षरता र पछोँटेपनको अवस्थामा क्रमिक सुधार हुँदै आएको छ ।
५. आर्थिक, सामाजिक र भौतिक पूर्वाधार निर्माण र पुनर्निर्माण कार्यमा तीव्रता आएको छ । विकासमा जनताको चासो तथा गुनासाका खबरदारीहरू देखा पर्न थालेका छन् । समग्रमा चालु आर्थिक वर्षमा समग्र विकासको अवधारणा अनुसार गाउँपालिकाका विभिन्न विकासका सम्भावनाहरूमा लगानी बढाइएको थियो जसको कार्यान्वयन अपेक्षित रूपमा

भैरहेको अवस्था देखिएको छ । गाउँपालिकाभित्र जनताले प्रत्यक्ष अनुभव गर्ने खालका कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका छन जसको कार्यान्वयनले सबै गाउँपालिकाबासीहरू लाभान्वित हुनुहुन्छ भन्ने मैले अपेक्षा गरेको छु ।

६. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा मैले यो वर्ष हासिल भएका उपलब्धिहरूलाई विशेष ध्यान दिँदै गाउँपालिकाबासीका आर्थिक र सामाजिक हित वृद्धि गर्न पहल गरेको छु । गाउँपालिकाको सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई जनउत्तरदायी र जनताको पहुँचसम्म पुऱ्याउन विभिन्न खालका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न विशेष जोड दिएको छु । गाउँपालिकाले लिएका दीर्घकालीन योजना तथा गुरुयोजना अनुसारका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने प्रयास पनि यस आर्थिक वर्षको बजेटमा सम्बोधन गर्ने प्रयास गरिएको छ ।
७. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा मैले मूलतः नेपालको संविधान र कानूनहरू, संघीय सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन, गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र विभिन्न संघ संस्था एवम् विद्वतवर्गहरूबाट प्राप्त रचनात्मक सुझावहरूलाई विशेष ध्यान दिएको छु ।
८. चालु आर्थिक वर्षको जेठ मसान्तसम्म संघीय सरकारबाट समानीकरण अनुदान तर्फ रु. ७ करोड २५ लाख ८२ हजार, सशर्त अनुदान चालु तर्फ रु. १५ करोड ७८ लाख ८२ हजार, सशर्त अनुदान पूँजीगत तर्फ रु. ४६ लाख, संघीय सरकार समपूरक अनुदान पूँजीगत तर्फ रु. २४ लाख गरी जम्मा रु. २३ करोड ७४ लाख ६४ हजार प्राप्त भएको छ । यसै गरी गण्डकी प्रदेश सरकारबाट समानीकरण अनुदान तर्फ रु. ९२ लाख ९८ हजार, समपूरक अनुदान पूँजीगत तर्फ रु. ३० र विशेष अनुदान पूँजीगत तर्फ रु. २० लाख गरी जम्मा रु. १ करोड ४२ लाख ९८ हजार प्राप्त भएको छ । संघीय सरकारको राजस्व बाँडफाँडबाट जम्मा रु. ६ करोड १ हजार, प्रदेश सरकार राजस्व बाँडफाँड ३१ लाख २० हजार गरी जम्मा रु. ६ करोड ३१ लाख २२ हजार, गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोतबाट जम्मा रु. १ करोड ४ लाख ६२ हजार ९ सय ९० रुपैया प्राप्त भै २०८१ जेठ मसान्तसम्मको यथार्थ आम्दानी रु. ३२ करोड ५३ लाख ४५ हजार ९ सय ९० रुपैया भएको छ ।
९. माथि प्रस्तुत गरिएको आम्दानीबाट २०८१ जेठ मसान्तसम्म चालु तर्फ जम्मा रु. २० करोड १४ लाख ३३ हजार र पूँजीगत खर्च तर्फ जम्मा रु. ७ करोड २२ लाख ११ हजार खर्च भै जम्मा रु. २७ करोड ३६ लाख ४५ हजार यथार्थ खर्च भएको अवस्था रहेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

बजेटका उद्देश्यहरू:

- क) गाउँपालिकाबासीका मौलिक हक र अधिकारका रूपमा रहेका आवश्यकताहरू शीघ्र परिपूर्ति गर्दै जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने,
 - ख) उपलब्ध स्रोत साधनहरूको समन्यायिक वितरण तथा उच्चतम प्रयोग गर्दै सामाजिक न्यायको प्रत्याभूति गराउने,
 - ग) आर्थिक, भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधारको दिगो विकास गरी तिब्र बसाइसराइको समस्या कम गरी गाउँपालिकामा बस्ने वातावरणको निर्माण गर्ने,
 - घ) गाउँपालिकाबासीहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षा तथा स्वास्थ्यको प्रत्याभूति दिलाउने,
 - ङ) कृषि तथा पशुपालनबाट गाउँपालिकालाई कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउने,
 - च) गाउँपालिकाभित्र पर्यटकीय हिसाबले महत्वपूर्ण रहेका स्थलहरूको पहिचान गरी पर्यटन विकास गर्ने,
 - छ) विद्यमान असमानताको अन्त्य गर्दै उत्पीडित वर्गको उत्थान गर्ने, कुरीति, कुप्रथा र सामाजिक विचलनको अन्त्य गर्ने।
१०. बजेटका उद्देश्यहरू हासिल गर्न मैले देहायअनुसारका नीतिगत, कार्यक्रमगत र प्रक्रियागत प्राथमिकता निर्धारण गरेको छु ।

देहाय :

- क) गरिबीको अन्त्य गर्न पिछडिएका क्षेत्र, वर्ग र समुदायको उपयुक्त तरिकाले उत्थान गर्दै सामाजिक सुरक्षाको विस्तार सहित कल्याणकारी व्यवस्थाको निर्माण,
- ख) उत्पादनमा वृद्धि, कृषिमा आधुनिकीकरण र विभिन्न सरोकारवालाहरूको सहकार्यमा पूँजी निर्माणको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना र आयवृद्धि,
- ग) गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, कृषि, उद्योग, पर्यटन लगायतको विकास साथै रणनीतिक महत्वका भौतिक पूर्वाधार संरचनाको विकास तथा निर्माण र अधुरा आयोजनाहरूको कार्यान्वयन,
- घ) कानूनी राज्यको मान्यता अनुरूप विधिको शासन, सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता, जवाफदेहिता र विकासमा जनसहभागिता मार्फत गाउँपालिकाबासीलाई अनुभूति हुने सुशासन प्रबर्द्धन,
- ङ) संघ, प्रदेश र गाउँपालिकाबीच समन्वय र सहकार्य मार्फत सन्तुलित विकास,
- च) उपलब्ध स्रोत-साधन, अवसर र जिम्मेवारीको उच्चतम उपयोग गर्न गाउँपालिका, सहकारी र निजी क्षेत्रबीच सहकार्य, र

छ) गाउँपालिकाका सबै वडाहरूमा संघीय सरकारका राजस्व बाँडफाँडका मुख्य सूचकहरू जनसंख्या र क्षेत्रफलको आधारमा बजेट विनियोजन ।

सभाध्यक्ष महोदय,

११. अब म चालु आर्थिक वर्षमा यस गाउँपालिकाले सम्पन्न गरेका विभिन्न महत्वपूर्ण कार्यक्रमहरूको चर्चा गर्न चाहन्छु ।
१२. गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूको संरचनागत तथा प्रणालीगत सुधारका लागि स्थानीय शिक्षा ऐनमा व्यवस्था भएको कानुनी प्रावधान अनुरूप विद्यालयको शैक्षिक प्रशासन व्यवस्थापन गरिएको छ ।
१३. गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरूमा अध्यापन गराई रहनु भएका प्रधानाध्यापक तथा शिक्षकहरूको सिकाइ क्षमता वृद्धि, सिकाइमा नवीनतम प्रविधिको प्रयोग तथा सकारात्मक परिवर्तनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी निजहरूको व्यक्तित्व विकासका कार्यक्रमहरूको शुरुवात गरिएको छ ।
१४. महिनाबारीको समयमा विद्यालय जान नसक्ने विद्यार्थीहरूको समस्यालाई मध्यनजर गरी गाउँपालिकाका सबै विद्यालयहरूमा सेनेटरी प्याडको उपलब्धता बढाइएको छ ।
१५. कृषि, पशु र महिला तथा बालबालिकाका कार्यक्रमहरू लक्षित वर्गको पहिचान गरी सञ्चालन गर्ने परिपाटीको विकास गरिएको छ ।
१६. गाउँपालिकाको पहलमा हालसम्म सडक कालोपत्रे २ कि.मि., ३ कि. मी. ढलान सडक, सडक ग्राभेल ७ कि.मी निर्माण सम्पन्न भैसकेको छ। गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन तथा १५ शैया आधारभूत अस्पतालको निर्माण सम्पन्न भएको छ र संचालनमा आइसकेको छ । सबै वडा कार्यालयहरूका प्रशासनिक भवनहरू निर्माण कार्य लगभग अन्तिम चरणमा रही आफ्नै भवनहरूबाट कार्य संचालन भइरहेको छ।
१७. सामाजिक सुरक्षा तर्फ वडामै पुगेर सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण, एकल पुरुष लक्षित कार्यक्रम, द्वन्द्व एवं हिंसा प्रभावित महिलाको विवरण संकलन, ज्येष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आ.व.२०८२/८३ को आय र व्ययको अनुमान प्रस्तुत गर्दछु ।

आय अनुमान

क्र.स.	स्रोत	रकम	कैफियत
१	संघ सशर्त तर्फको अनुदान	१९,८०,००,०००।-	१९ करोड ८० लाख
२	संघ समानीकरण अनुदान	७,६५,००,०००।-	७ करोड ६५ लाख
३	संघ विशेष अनुदान	७५,००,०००/-	७५ लाख

४	संघ समपूरक अनुदान	१,६८,००,०००।-	१ करोड ६८ लाख
५	संघ राजस्व बाँडफाँट	६,९२,७७,०१२।-	६ करोड ९२ लाख ७७ हजार १२ रुपैया
६	सशर्त तर्फको प्रदेश	२,००,०००/-	२ लाख
७	प्रदेश समानीकरण अनुदान	९२,९७,०००।-	९२ लाख ९७ हजार
८	प्रदेश विशेष अनुदान	३९,८२,०००।-	३९ लाख ८२ हजार
९	प्रदेश समपूरक अनुदान	६०,००,०००।-	६० लाख
१०	प्रदेश राजस्व बाँडफाँट	६५,३१,०००।-	६५ लाख ३१ हजार
११	बैंक मौज्दात	५,९०,००,०००।-	५ करोड ९० लाख
१२	मालपोत	३,००,०००।-	३ लाख
१३	आन्तरिक आम्दानी	३,२१,८०,०००।-	३ करोड २१ लाख ८० हजार
जम्मा अनुमान		४८,५५,६७,०१२।-	४८ करोड ५५ लाख ६७ हजार १२ रुपैया
कुल जम्मा बजेट		४८,५५,६७,०१२।-	४८ करोड ५५ लाख ६७ हजार १२ रुपैया

व्यय अनुमान

क्र.स.	स्रोत	रकम	कैफियत
१	संघ सशर्त तर्फको अनुदान	१९,८०,००,०००।-	१९ करोड ८० लाख
२	संघ विशेष अनुदान	७५,००,०००/-	७५ लाख
३	संघ समपूरक अनुदान	१,६८,००,०००।-	१ करोड ६८ लाख
४	सशर्त तर्फको प्रदेश	२,००,०००/-	२ लाख
५	प्रदेश विशेष अनुदान	३९,८२,०००।-	३९ लाख ८२ हजार
६	प्रदेश समपूरक अनुदान	६०,००,०००।-	६० लाख
७	वडा तर्फको जम्मा	२,३७,५०,०००।-	२ करोड ३७ लाख ५० हजार
४	संघ समपूरक पालिका तर्फ	१,६८,००,०००।-	१ करोड ६८ लाख
९	प्रदेश समपूरक पालिका तर्फ	६०,००,०००।-	६० लाख
८	गत आ.व.का बाँकी दायित्व	१५,००,०००।-	१५ लाख
९	कृषि शाखा	६५,५०,०००।-	६५ लाख ५० हजार
१०	पशु शाखा	६५,५०,०००।-	६५ लाख ५० हजार
११	स्वास्थ्य शाखा	५३,८०,०००।-	५३ लाख ८० हजार
१२	शिक्षा शाखा	२,२०,९२,०००।-	२ करोड २० लाख ९२ हजार
१३	महिला बालबालिका इकाइ	२०,५०,०००।-	२० लाख ५० हजार

१४	प्रशासन शाखा	८,००,००० ।	८ लाख
१५	न्यायिक शाखा	१२,५०,००० ।-	१२ लाख ५० हजार
१६	खानेपानी	११,००,००० ।-	११ लाख
१७	जिन्सी	५४,००,००० ।-	५४ लाख
१८	बहुक्षेत्रिय पोषण	२,७५,००० ।-	२ लाख ७५ हजार
१९	मेडपा इकाइ	२,००,००० ।-	२ लाख
२०	रोजगार शाखा	३१,५२,००० ।-	३१ लाख ५२ हजार
२१	सुचना प्रविधि शाखा	३८,००,००० ।-	३८ लाख
२२	नापि इकाइ	१०,२५,००० ।-	१० लाख २५ हजार
२३	सामाजिक सुरक्षा शाखा	११,५०,००० ।-	११ लाख ५० हजार
२४	कार्यालय प्रशासनिक	७,९६,००,००० ।-	७ करोड ९६ लाख
२५	पूर्वाधारका कार्यक्रमहरु (गत वर्षको बाँकी योजना समेत)	५,४६,१९,९००।-	५ करोड ४८ लाख २० हजार
२६	लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु	५०,००,०००।-	५० लाख
२७	विषयक्षेत्रगत कार्यक्रमहरु	५०,४१,११२।-	५० लाख ४१ हजार १ सय १२
	जम्मा व्यय अनुमान	४८,५५,६७,०१२।-	४८ करोड ५५ लाख ६७ हजार १२ रुपैया

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आ.व २०८२/८३ को कार्यक्रम तथा योजना प्रस्तुत गर्दछु।

गाउँपालिकाको विकासको लागि प्रत्यक्ष रुपमा वडा कार्यालयहरुबाट विकास सुरु हुने हुँदा हरेक वडाहरुलाई दिएको सिलिङ अनुसार वडा समिति मार्फत सिफारिस भई आएका कार्यक्रम तथा बजेटलाई सोही अनुसारको व्यवस्था गरेको छु ।

१८. संघीय सरकार समपूरक अनुदान पुँजीगत अन्तर्गत इल्दी खोला मोटेरेबल पूल, बौदीकाली-४, रुचाङ्गको लागि रु. ७८ लाख र बौदीकाली चक्रपथ (चापाभञ्ज्याङ्ग-राईका हुँदै सवारी पुल) सडक स्तर उन्नतीको लागि रु. ९० लाख गरी जम्मा रु. १ करोड ६८ लाख विनियोजन भएको छ । सोहि योजनाहरुको लागि लागत साझेदारी अन्तर्गत गाउँपालिकाको तर्फबाट रु. १ करोड ६८ लाख विनियोजन गरेको छु ।

१९. गण्डकी प्रदेश सरकार समपूरक अनुदान अन्तर्गत सिंहटारी विपी चोक गाउँपालिका हुँदै अकलादेवी मन्दिरसम्म सडक कालोपत्रे योजनाको लागि रु. ६० लाख विनियोजन भएको छ । सोहि योजनाको लागत साझेदारी अन्तर्गत गाउँपालिकाको तर्फबाट रु. १ करोड विनियोजन गरेको छु ।

२०. गण्डकी प्रदेश सरकार शर्त अनुदान अन्तर्गत मिथुकरम स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण सम्पन्नको लागि रु. ३९ लाख ८२ हजार र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता (WASH) कार्ययोजना तयारी को लागि रु. २ लाख गरी जम्मा ४१ लाख ८२ हजार बजेट विनियोजन भएको छ ।
२१. वडा न. १ मा पूर्वाधार विकास क्षेत्र अन्तर्गत २४ लाख ५० हजार, आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ ५ लाख ५० हजार, सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ ७ लाख, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र तर्फ २ लाख र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रतर्फ २ लाख ५० हजार गरी जम्मा ४१ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छ ।
२२. वडा न. २ मा पूर्वाधार विकास क्षेत्र अन्तर्गत ३६ लाख, आर्थिक विकास क्षेत्रतर्फ २ लाख २५ हजार, सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ २ लाख २५ हजार, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र तर्फ २ लाख २५ हजार र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रतर्फ २ लाख २५ हजार गरी जम्मा ४५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छ ।
२३. वडा न. ३ मा पूर्वाधार विकास क्षेत्र अन्तर्गत १९ लाख ५० हजार, आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ ३ लाख, सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ १५ लाख, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र तर्फ २ लाख र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रतर्फ २ लाख गरी जम्मा ४१ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छ ।
२४. वडा न. ४ मा पूर्वाधार विकास क्षेत्र अन्तर्गत, आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ, सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र तर्फ र सुशासन तथा सेवा प्रवाह क्षेत्र गरी जम्मा ४१ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छ ।
२५. वडा न. ५ मा पूर्वाधार विकास क्षेत्र अन्तर्गत १३ लाख ५० हजार, आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ ४ लाख, सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ ४ लाख , वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र तर्फ ३ लाख र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रतर्फ २ लाख गरी जम्मा २६ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छ ।
२६. वडा न. ६ मा पूर्वाधार विकास क्षेत्र अन्तर्गत ३१ लाख ९० हजार, आर्थिक विकास क्षेत्र तर्फ २ लाख ५० हजार, सामाजिक विकास क्षेत्र तर्फ ४ लाख ५० हजार, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र तर्फ १ लाख र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रतर्फ १ लाख ६० हजार गरी जम्मा ४१ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म सामाजिक विकासतर्फका क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा विनियोजन प्रस्ताव प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

सामाजिक विकास

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद

२७. आगामी आर्थिक वर्षमा शिक्षा तर्फ प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता विद्यालय कर्मचारी तथा विद्यालय सहयोगीको थप तलब भत्ता लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । यसका लागि रु. ८५ लाख ८२ हजार रकम विनियोजन गरेको छु । सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालकको थप तलब र प्र.अ भत्ता थपको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । यसका लागि रु ४ लाख ४० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२८. विषयगत समिति तथा समुह गठन, परिचालन, बैठक, अन्तर्क्रिया समिक्षा आदी, परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन, खोज, अनुसन्धान तथा नवपर्वतनको लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम, शिक्षा सम्मान कार्यक्रम, सिकाइ उपलब्धी परीक्षण, विद्यालय कार्य सम्पादन परीक्षण, विद्यार्थी अतिरिक्त क्रियाकलाप, शिक्षक अतिरिक्त क्रियाकलाप, सिक्दै कमाउँदै कार्यक्रम र विद्यालयमा सीप सिकाइ कार्यक्रमको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
२९. प्र.अ तथा वि.व्य.स सिकाइ भ्रमण, गाउँपालिका स्तरीय शिक्षक तथा कर्मचारी छनोट, सट्टा शिक्षक व्यवस्थापन, मेरै गाउँमा मेरै प्राविधिक कार्यक्रम, विद्यालयमा ICT व्यवस्थापन तथा मर्मत कार्यक्रम, विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान थप, अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम, राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता, SEE तयारी कक्षा सञ्चालन, विद्यालय सुपरीवेक्षण तथा शिक्षक सहयोग कार्यक्रम, शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण, कक्षा १-३ को मूल्याङ्कन फाराम तथा विविध छपाई, शैक्षिक प्रदर्शनी र शिक्षासंग सम्बन्धित विविध तालिमहरूका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३०. विद्यालयका लागि प्राथमिक उपचार किट्स तथा स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रम, अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्यक्रम, मानव पुस्तकालय कार्यक्रम, अध्यक्षकप खेलकुद प्रतियोगिता, खेलकुद विकास समिति गठन तथा व्यवस्थापन, खेलकुद विकास समितिका कार्यक्रमहरू र खेलकुद प्रवर्द्धनको लागि खेलाडी प्रोत्साहन कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
३१. यसरी शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा तर्फ जम्मा रु. २ करोड २० लाख ९२ हजार रुपैया रकम विनियोजन गरेको छु ।

स्वास्थ्य तथा सरसफाई

३२. म.स्वा.से. हरुलाई मासिक यातायात रकम, म.स्वा.से. सम्मान तथा बिदाई कार्यक्रम, १५ सैया अस्पताल ब्यवस्थापन संचालन, आधारभुत औषधि खरिद, जेष्ठ नागरिकको घर घरमा स्वास्थ्य कर्मी, स्वास्थ्य संस्थाहरूको लागि फर्निचर खरिद र बर्थिङ सेन्टरमा सुत्केरीका लागि आवस कार्यक्रम व्यवस्था मिलाएको छु ।

३३. बर्थिङ सेन्टरमा सुत्केरीका लागि आवस कार्यक्रम, HMIS TOOLS छपाई, स्वास्थ्य सम्बन्धि सिबिर कार्यक्रम, आयुर्वेद औषधि खरिद, पंचकर्म तथा पुर्वकर्म कार्यक्रम, खोप तथा औषधि ढुवानी र कोल्ड चेन व्यवस्थापन खर्च, स्वास्थ्य चौकी/स्वास्थ्य ईकाईहरुको संचालन खर्च, स्वास्थ्य चौकी/ईकाईहरुको संचार र ईन्टरनेट महसुल, स्वास्थ्य चौकी/ईकाई हरूको बिजुली, पानीका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु । यसका लागि रु २० लाख ७० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३४. प्रा.स्वा.केन्द्रमा व्याट्री व्याकअप व्यवस्थापन, आयुर्वेद औषधालय संचालन खर्च, स्वास्थ्य संस्थाहरुमा खानेपाने इलेक्ट्रीक डीस्पेन्सर खरिद, रेबिज भ्याक्सिन व्यवस्था, अति बिपन्न नागरिकका लागि स्वास्थ्य बिमा अनुदान कार्यक्रम, महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका कार्यक्रम समिक्षा र गर्भ जाच प्रोत्साहनका लागि क्यालिसियम चक्री खरिदका लागि आवश्यक व्यवस्था गरेको छु ।
३५. यसरी स्वास्थ्य तथा सरसफाई प्रवद्धन कार्यक्रम तर्फ रु. ५३ लाख ८० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

३६. कृषि विकास शाखाको लागि रु. ६५ लाख ५० हजार र पशुपन्छी विकास शाखाको लागि ६५ लाख ५० हजार रुपैया रकम विनियोजन गरेको छु । नापी इकाईको १० लाख २५ हजार रकम विनियोजन गरेको छु । सामाजिक सुरक्षा तथा पंजीकरण इकाईको लागि ११ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।
३७. न्याय प्रशासन शाखाको लागि रु. १२ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु । उद्यम विकास शाखाको लागि रु. २ लाख विनियोजन गरेको छु । राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रमको लागि रु. ३१ लाख ५२ हजार विनियोजन गरेको छु । बहुक्षत्रीय पोषण कार्यक्रमको लागि रु. २ लाख ७५ हजार विनियोजन गरेको छु । सूचना तथा प्रविधि विकास शाखाको लागि रु. ३८ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३८. खानेपानी तथा सरसफाई इकाईको लागि रु. ११ लाख विनियोजन गरेको छु । महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण शाखाको लागि रु. २० लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु । जिन्सी इकाईको लागि रु. ५४ लाख विनियोजन गरेको छु । प्रशासन शाखाको लागि रु. ८ लाख विनियोजन गरेको छु । गाउँपालिकाको प्रशासनिक खर्चको लागि रु. ७ करोड ९६ लाख विनियोजन गरेको छु । पूर्वाधारका कार्यक्रमहरु (गत वर्षको बाँकी योजना समेत) को लागि ५ करोड ४६ लाख १९ हजार ९ सय रुपैया विनियोजन गरेको छु । लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न ५० लाख रुपैया विनियोजन गरेको छु । विषयक्षेत्रगत कार्यक्रमहरु संचालन गर्न ५० लाख ४१ हजार १ सय १२ रुपैया विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आगामी आर्थिक वर्षको लागि तयार गरिएको बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटको अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म माथिका क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन र श्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

३९. आगामी आर्थिक वर्षका नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न रु. ४८ करोड ५५ लाख ६७ हजार १२ रुपैया विनियोजन गरेको छु । उक्त अनुमान गरिएको बजेटको खर्च व्यहोर्ने श्रोत मध्ये गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानीबाट रु. ३ करोड २१ लाख ८० हजार, चालु आर्थिक वर्षको नगद बैंक मौज्दातबाट रु. ५ करोड ९० लाख, जम्मा राजस्व बाँडफाँड (संघ र प्रदेश) बाट ७ करोड ५८ लाख ८ हजार १२ रुपैया, जम्मा अनुदान (संघ र प्रदेश: वित्तीय समानीकरण, सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान, सम्पूरक र मालपोत) बाट रु. ३१ करोड ८५ लाख ७९ हजार रकम प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को राजस्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

४०. यस गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर गराउँदै जाने योजना सफल बनाउनका लागि कर प्रणालीमा संरचनात्मक परिवर्तन गरी संघ र प्रदेश सरकारसँग निर्भर रहनुपर्ने बाध्यताको अन्त्य गर्दै आन्तरिक आर्थिक क्रियाकलापमा आधारित तुल्याई दीगो कर प्रणालीमा रूपान्तरण गर्दै जान निम्न उद्देश्य हासिल गर्ने गरी राजस्व परिचालन गरिनेछ ।

- क) वैज्ञानिक अनुमानयोग्य र पारदर्शी राजस्व प्रणालीको विकासबाट निजी लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गरी उत्पादनमूलक उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र संरक्षण प्रदान गर्ने ।
- ख) गाउँपालिकाभित्र सम्भावित करयोग्य सबै प्रकारका आर्थिक क्रियाकलापहरूलाई करको दायरामा ल्याउँदै कर छली तथा चुहावट नियन्त्रण गरी करको दर कम गर्दै दायरा विस्तार गर्ने ।
- ग) राजस्वको पहिचान र सम्भाव्यता अध्ययनको लागि स्थानीय राजस्व परामर्श समितिलाई क्रियाशील बनाउने ।

- घ) गाउँपालिकाको कर प्रशासनलाई सक्षम बनाउन सूचना प्रविधिको प्रयोग मार्फत कर संकलन गर्ने ।
- ङ) गैर कर राजस्वका दरहरूलाई समसामयिक लागत प्रभावित र पारदर्शी बनाई थप राजस्व संकलन गर्न प्रयास गर्ने ।
- च) कर लगाउँदा वातावरणीय तथा पर्यावरणीय संरक्षणतर्फ उचित ध्यान दिइनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

मैले माथि प्रस्तुत गरेको बजेटको सफल कार्यान्वयनबाट गाउँपालिकामा उपलब्ध श्रोत र साधनको उच्चतम उपयोग र समन्यायिक वितरण भई गाउँपालिकाबासीको जीवनस्तर सहज, सुरक्षित र गुणस्तरीय हुँदै जाने तथा दीगो र उच्च आर्थिक वृद्धिको जग मजबुत हुने अपेक्षा लिएको छु । गाउँपालिकाभित्रको सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता एवं गुणस्तर अभिवृद्धि भई सुशासनको प्रत्याभूति हुने विश्वास लिएको छु ।

प्रस्तुत बजेट तर्जुमा गर्दा मलाई सहयोग गर्नुहुने अध्यक्षज्यू, वडाध्यक्षज्यूहरू, गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका सदस्यज्यूहरू, गाउँपालिकाका राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, गाउँपालिकाका विद्वत वर्गहरू, गाउँपालिकाका सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, बजेट निर्माणको क्रममा अमूल्य राय सुझाव उपलब्ध गराउने सम्पूर्ण सहयोगीहरू र गाउँपालिकाबासी प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै बजेट कार्यान्वयनमा सबैको सकारात्मक सहयोगको अपेक्षा सहित सबल र समृद्ध बौद्धिकाली गाउँपालिका निर्माणको महान यात्रामा सबै गाउँपालिकाबासीलाई सहभागी हुन आह्वान गर्दै बिदा हुन चाहन्छु ।

धन्यवाद, नमस्कार !

डिल कुमारी के.सी. सारु मगर
उपाध्यक्ष